

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 2017

13 Δεκεμβρίου 2017, Αίθουσα εκδηλώσεων ΕΤΚΑ/ΠΕΟ

Καλωσόρισμα Παύλου Καλοσουνάτου

Γενικού Διευθυντή του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ

Αγαπητοί φίλοι, αγαπητές φίλες

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες

Σας καλωσορίζω στην σημερινή μας εκδήλωση για την παρουσίαση της ετήσιας Έκθεσης για την Οικονομία και την Απασχόληση 2017 και σας ευχαριστώ για την τιμή που μας κάνετε να είστε μαζί μας σ' αυτή τη σημαντική ετήσια δραστηριότητα του Ινστιτούτου Εργασίας Κύπρου ΠΕΟ.

Η ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας κατά τη διετία 2015-2016 συνεχίστηκε και κατά το 2017 χάρη σε ευνοϊκές εξωτερικές συνθήκες, όπως η μεταφορά τουριστικών ρευμάτων από επισφαλείς σε ασφαλείς προορισμούς της Μεσογείου, η διατήρηση των τιμών του πετρελαίου σε χαμηλά επίπεδα και της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ σε σχετικά ευνοϊκά επίπεδα (παρά την μέχρι στιγμής ανατίμηση του), η συνέχιση της χαλάρωσης της δημοσιονομικής προσπάθειας και ο αποπληθωρισμός που αύξησε τα πραγματικά εισοδήματα.

Ωστόσο, παρά την τριετή ανάκαμψη της οικονομίας οι δυσμενείς και σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πολιτικής της τρόικας στην Κύπρο κατά τα έτη 2012-2014 δεν ανατράπηκαν. Η κατάσταση των εργαζόμενων, η φτώχεια, η υλική στέρση και οι εισοδηματικές ανισότητες, βελτιώθηκαν κατά τι. Ωστόσο, οι ζημιές που υπέστηκαν οι λαϊκές τάξεις στη διάρκεια της ύφεσης ως αποτέλεσμα της ασκούμενης πολιτικής παραμένουν στο μεγαλύτερο μέρος τους άθικτες. Επιπλέον, με την πολιτική αυτή διαγράφεται σκοτεινός ο ορίζοντας των μακροπρόθεσμων προοπτικών της οικονομίας, παρόλο που στη μεσοπρόθεσμη διάρκεια η ασκούμενη πολιτική είναι ικανή κατά τα επόμενα χρόνια να παρουσιάζει βραχυπρόθεσμες επιτυχίες που θα υπονομεύουν όμως τις μακροπρόθεσμες προοπτικές.

Η τριετία της ανάκαμψης βασίστηκε στην εξάντληση του υπάρχοντος παραγωγικού δυναμικού και η πτώση των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, που μόλις πρόσφατα φάνηκε να ανατρέπεται με την μεγάλη άνοδο κυρίως στις κατασκευές κατοικιών και τις αγορές αυτοκινήτων σαλούν, δημιούργησε δυσμενείς συνθήκες για την συνέχιση της ανάκαμψης χωρίς την επανεμφάνιση δυσμενών ανισορροπιών στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και στις τιμές.

Η ανάκαμψη του ΑΕΠ κατά το 2015-2017, όσην ευφορία και αν προκαλεί στους επιτελείς της κυβέρνησης και αλλού, δεν μπορεί να αποκρύψει τα προβλήματα που χρονίζουν, ούτε τα οξυμένα κοινωνικά προβλήματα ανεργίας, υποαπασχόλησης, φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού, εισοδηματικών ανισοτήτων που η ετήσια έκθεση του ΙΝΕΚ αναδεικνύει. Ούτε η ανάκαμψη πρέπει να αποκρύπτει ότι εάν οι μακροχρόνιοι ρυθμοί ανάπτυξης είναι μικροί, όπως δείχνουν οι υπολογισμοί των διεθνών οργανισμών, τότε προδιαγράφεται ένα δύσκολο μέλλον για τις εργαζόμενες τάξεις, τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα και τους ανέργους. Πιστεύουμε ότι η έκθεσή μας προσφέρει, με πλήρως αντικειμενικό τρόπο, και ορθή, μη-επιλεκτική χρήση των στατιστικών στοιχείων, αρκετό υλικό σχετικά με όλες τις παραπάνω πλευρές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Υπογραμμίζουμε, σε συνέχεια της περυσινής έκθεσής μας, και σε αντίθεση με την ευφορία που διαχέουν η κυβέρνηση και αρκετά από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ότι η μείωση του συνήθως

χρησιμοποιούμενου ποσοστού ανεργίας, δεν επαρκεί για μια αντικειμενική περιγραφή της κατάστασης στην αγορά εργασίας, και ότι μόνο κάνοντας χρήση μιας δέσμης ποσοτικών δεικτών της αγοράς εργασίας μπορούμε να δώσουμε πληρέστερη και πλησιέστερη στην πραγματικότητα, περιγραφή των πιο κρίσιμων ζητημάτων που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή και την ευημερία της πλειοψηφίας του λαού μας. Έτσι, εκτός από το συνήθως χρησιμοποιούμενο ποσοστό ανεργίας, και βασισμένοι σε επικυρωμένα, διεθνώς χρησιμοποιούμενα μεθοδολογικά εργαλεία, παρουσιάζουμε στην έκθεση και συμπληρωματικούς δείκτες, που εκτός από την ανεργία αναφέρονται στους αποθαρρημένους ανέργους που δεν αναζητούν πλέον εργασία παρόλο που θα ήθελαν να εργάζονται, στην ακούσια μερική απασχόληση (δηλαδή όσους εργαζόμενους αναγκάζονται να παίρνουν θέσεις εργασίας με μερική απασχόληση, ενώ θα επιθυμούσαν να εργαστούν με πλήρες ωράριο), στους μακροχρόνιους άνεργους κ.ά.

Η έκθεσή μας, όπως κάθε χρονιά, ασχολείται και με μακροοικονομικά ζητήματα, αφού αυτά αποτελούν την βάση για να κατανοήσουμε όσα συμβαίνουν στην αγορά εργασίας. Μια από τις βασικές διαπιστώσεις είναι ότι η ανάκαμψη της τριετίας 2015-2017 δεν προήλθε από τα δήθεν επιτεύγματα της πολιτικής της τρόικας και του νεοφιλελευθερισμού, αλλά αντιθέτως, ένας από τους σημαντικούς παράγοντες της ανάκαμψης ήταν και η χαλάρωση της δημοσιονομικής προσπάθειας, μιας προσπάθειας που όταν εντάθηκε (2013-2014) καταβαράθρωσε την οικονομία σε βαθιά ύφεση. Η ανάκαμψη της τριετίας 2015-2017 οφειλόταν επίσης και στις ευνοϊκές τιμές του πετρελαίου και τις σχετικά ευνοϊκές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η συνέχιση της χαλάρωσης της δημοσιονομικής προσπάθειας κατά τα αμέσως επόμενα έτη, μπορεί να παραγάγει ευνοϊκά αποτελέσματα, υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα συνοδευτεί με άμεσα και ουσιαστικά μέτρα και για την ενίσχυση των παραγωγικών ικανοτήτων της χώρας, που διασφαλίζονται όχι μόνο με την ένταση της επενδυτικής προσπάθειας αλλά και την υποκίνηση του εργατικού δυναμικού μέσα από τη δίκαιη συμμετοχή του στα οφέλη της ανάπτυξης, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα της εργασίας.

Εν κατακλείδι, η ενεργοποίηση του ενάρτετου κύκλου Απασχόλησης-Πραγματικών Μισθών-Κατανάλωσης-ΑΕΠ που περιγράφουμε στο Κεφάλαιο 3 της έκθεσης και οδήγησε στην ανάκαμψη της τριετίας 2015-2017, δεν εδράζεται σε ένα βιώσιμο καθεστώς ανάπτυξης, όπως το υποσχέθηκαν οι διεθνείς οργανισμοί της τρόικας και η κυβέρνηση, αλλά κατά κύριο λόγο σε εξωγενείς και επισφαλείς παράγοντες. Τώρα που η ανάπτυξη συναντάει τα όρια του υποβαθμισμένου παραγωγικού συστήματος, η οικονομία της Κύπρου απειλείται από νέες μακροοικονομικές ανισορροπίες - με κυριότερη τη διόγκωση του ελλείμματος εξωτερικού εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών - που ενδέχεται να οδηγήσουν την Κύπρο σε νέες περιπέτειες με τους εργαζόμενους να φορτώνονται και πάλι τις συνέπειες μίας αποτυχημένης οικονομικής πολιτικής.

Η Έκθεση για την Οικονομία και την Απασχόληση του 2017 είναι όπως πάντα το αποτέλεσμα μίας συλλογικής προσπάθειας των συνεργατών του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ, ωστόσο η έκθεση και αυτή τη χρονιά φέρει το ιδιαίτερο στίγμα του πολύ καλού φίλου Ηλία Ιωακείμογλου που είχε την επιστημονική ευθύνη.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι και η φετινή έκθεση πετυχαίνει τους δύο βασικούς της στόχους που είναι αφενός η συμβολή σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό προβληματισμό για την αναγκαιότητα χάραξης μίας εναλλακτικής οικονομικής πολιτικής που, όσο κοινότυπο και αν ακούγεται, θα θέτει στο επίκεντρο της τον εργαζόμενο άνθρωπο και τις σύγχρονες ανάγκες του και αφετέρου η απόδοση στο συνδικαλιστικό κίνημα και στην ΠΕΟ ειδικότερα ενός αναλυτικού, επιστημονικά τεκμηριωμένου πλαισίου υποστήριξης των θέσεων και των αγωνιστικών της δράσεων.

Σας ευχαριστώ ακόμα μια φορά για τη τιμή μας κάνετε να είστε σήμερα μαζί μας.